

ผลการประชุมคณะทำงานเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงิน
ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน ครั้งที่ 24
(24th Working Committee on Financial Services Liberalization under the ASEAN
Framework Agreement on Services: WC-FSL/AFAS)
เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2552
ณ เมือง Tagaytay ประเทศฟิลิปปินส์

1. ความคืบหน้าการให้สัตยาบัน (Ratification) พิธีสารเพื่อให้ข้อผูกพันการเปิดเสรีทางการเงินของสมาชิกอาเซียนในการเจรจารอบที่ 4 มีผลบังคับใช้ (4th Protocols to Implement Packages of Services Commitments under AFAS)

ที่ประชุมรับทราบว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศ ยกเว้นพม่าได้แจ้งการมีผลบังคับใช้ (Notification) ของพิธีสารเพื่อให้ข้อผูกพันการเปิดเสรีทางการเงินของสมาชิกอาเซียนในการเจรจารอบที่ 4 มีผลบังคับใช้ต่อสำนักเลขาธิการอาเซียนแล้ว ซึ่งพม่าแจ้งว่า จะสามารถให้สัตยาบันได้ภายในสิ้นเดือนกันยายนนี้

2. Development of ASEAN's Financial Services Liberalization Safeguard Framework

สืบเนื่องจากการประชุม WC-FSL/AFAS ครั้งที่ผ่านมา ที่ประชุมได้ขอให้ประเทศสมาชิกรับข้อเสนอแนะทางการจัดทำ Pre-agreed Flexibilities (Safeguard Framework) ของคณะทำงานกลุ่มย่อยประกอบด้วยอินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ กลับไปพิจารณา และขอให้แจ้งความเห็นภายในวันที่ 7 สิงหาคม 2552 อย่างไรก็ดี ยังไม่มีประเทศสมาชิกใดให้ความเห็นเพิ่มเติมตามกำหนดเวลาดังกล่าว

ในการประชุมครั้งนี้ ไทยได้ย้ำถึงข้อกังวลในแนวทางที่คณะทำงานย่อยเสนอให้ระบุมตรการที่เกี่ยวข้องกับ Prudential และ Balance of Payment Safeguards (BOP safeguards) ที่สามารถดำเนินการได้สำหรับสาขาย่อยใน Safeguard Framework ดังกล่าวให้ชัดเจน เนื่องจากเห็นว่าการระบุมตรการต่างๆ ออกมาในวันนี้ อาจเป็นการจำกัดขอบเขตของการใช้มาตรการของภาครัฐและไม่ครอบคลุมถึงมาตรการใหม่ๆ ที่อาจนำมาบังคับใช้ในอนาคตในกรณีที่มีเหตุวิกฤตเศรษฐกิจในรูปแบบที่แตกต่างไป ซึ่งมาเลเซียชี้แจงว่า สามารถปรับปรุงมาตรการต่างๆ ได้อยู่เสมอ

ไทยจึงได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาปรับถ้อยคำ จาก “Prudential” เป็น “Additional Regulations Relating to Market Access and National Treatment” และ BOP Safeguards เป็น “Additional Requirements Relating to Foreign Exchange Measures” เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน ซึ่งมาเลเซียรับที่จะนำกลับไปพิจารณากับคณะทำงานกลุ่มย่อยอีกครั้ง

3. การศึกษาเรื่อง Assessing Financial Landscape and Formulating Milestones for Monetary and Financial Integration in ASEAN

ในการประชุม WC-FSL/AFAS ครั้งที่ผ่านมา ที่ประชุมได้รับทราบว่า ที่ประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน (ASEAN Finance Minister Meetings: AFMM) ครั้งที่ 13 ได้เห็นชอบต่อ Term of Reference (TOR) ของการศึกษาเรื่อง Financial Landscape in ASEAN แล้ว นอกจากนี้ ยังรับทราบว่า คณะทำงาน Taskforce on Milestone toward ASEAN Monetary and Financial Integration (TF Milestone) ภายใต้กรอบธนาคารกลางอาเซียนอยู่ระหว่างเสนอจัดให้มีการศึกษาเรื่อง Taskforce on Milestone toward ASEAN Monetary and Financial Integration ซึ่งการศึกษาทั้ง 2 เรื่องมีความเกี่ยวข้องกัน ในการประชุม WC-FSL/AFAS ครั้งนี้ สำนักเลขาธิการอาเซียนจึงได้เสนอ TOR ฉบับใหม่ที่มีการรวมการศึกษาทั้ง 2 เรื่อง ให้เป็นเรื่อง Assessing Financial Landscape and Formulating Milestones for Monetary and Financial Integration in ASEAN โดยสามารถสรุปสาระสำคัญของ TOR ฉบับใหม่ได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา:

- ศึกษาความแตกต่างของระดับการพัฒนาภาคการเงินในอาเซียน รวมถึงการศึกษาอุปสรรคและความท้าทายในการรวมกลุ่มทางการเงินของอาเซียน ซึ่งจะครอบคลุมสาขาบริการด้านการเงินทุกสาขา
- กำหนดมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาไปสู่การรวมตัวภาคการเงินในอาเซียน

- กำหนดเป้าหมายสุดท้ายของการนำไปสู่การรวมตัวภาคการเงินในอาเซียน

คณะผู้ทำวิจัย: แบ่งออกเป็น 2 ทีมงาน ได้แก่ ทีมที่ 1 จะมุ่งเน้นศึกษาเรื่องสาขาการธนาคารและการเปิดเสรีเงินทุนเคลื่อนย้าย และทีมที่ 2 จะมุ่งเน้นการศึกษาสาขาอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสาขาการธนาคาร อาทิ สาขาการประกันภัย และสาขาหลักทรัพย์ เป็นต้น

ระยะเวลาการศึกษา: กันยายน 2552 – พฤษภาคม 2553 โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง

- ช่วงที่ 1 กันยายน – พฤศจิกายน 2552: ศึกษา รวบรวมข้อมูล และประเมินสถานการณ์โครงสร้างพื้นฐานของระบบการเงินในอาเซียน อีกทั้งจะจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการโดยให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมระดมสมอง

- ช่วงที่ 2 ธันวาคม 2552 – กุมภาพันธ์ 2553: จัดทำการศึกษาโดยจะเสนอให้ที่ประชุมคณะทำงานเจ้าหน้าที่อาวุโสกระทรวงการคลังและธนาคารกลางอาเซียน (Working Group for ASEAN Finance and Central Bank Deputies Meeting: WG-AFDM) พิจารณาให้ความเห็นชอบในเดือนมีนาคม 2553 และเสนอร่างผลการศึกษานี้แบบสมบูรณ์เพื่อขอความเห็นชอบจาก AFMM ในเดือนเมษายน 2553 ก่อนที่จะส่งมอบผลการศึกษานี้แบบสมบูรณ์ในเดือนพฤษภาคม 2553

แหล่งเงินทุน: สำนักเลขาธิการอาเซียนได้ประมาณการค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดทำการศึกษาดังกล่าวที่วงเงินประมาณ 372,077 เหรียญสหรัฐ ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างรอกการยืนยันอย่างเป็นทางการจากธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ในการตอบรับเป็นผู้สนับสนุนแหล่งเงินทุนสำหรับการจัดทำการศึกษาดังกล่าว

ทั้งนี้ TOR ฉบับดังกล่าวจะเสนอให้ WG-AFDM พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

4. การดำเนินการตามแผนงานการดำเนินการไปสู่การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) ในส่วนของ AEC Scorecard

สำนักเลขาธิการอาเซียนได้แจ้งที่ประชุมว่า เนื่องจากการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 15 เมื่อวันที่ 4 - 5 พฤษภาคม 2552 ณ ประเทศกัมพูชา ที่ประชุมได้มีความเห็นต่อ AEC Scorecard ว่า ควรจะมีการวัดความคืบหน้าในการดำเนินการ (Scale for Measurements) โดยใช้ร้อยละของความสำเร็จมากกว่าการใช้รูปแบบ Yes หรือ No ในการรายงานผล รวมทั้งควรมีการให้น้ำหนักในการวัดผลที่แตกต่างกันระหว่างมาตรการต่างๆ เนื่องจากมีความจำเป็นและความอ่อนไหวที่แตกต่างกัน สำนักเลขาธิการอาเซียนจึงได้นำเสนอแนวทางการปรับปรุง AEC Scorecard ของบริการด้านการเงินให้ที่ประชุมพิจารณา ที่ประชุมจึงขอให้ประเทศสมาชิกนำข้อเสนอของสำนักเลขาธิการอาเซียนกลับไปพิจารณา และขอให้แจ้งผลการพิจารณาให้สำนักเลขาธิการอาเซียนทราบภายในวันที่ 20 กันยายน 2552 เพื่อจะได้นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นชอบในการประชุม Informal AFMM ก่อนจะนำเสนอต่อที่ประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนในเดือนตุลาคม 2552 ต่อไป

5. Harmonization the Initiatives under the ACMF Implementation Plan and the Strategic Schedule/Roadmap for Financial Services Liberalization

ที่ประชุม AFMM ครั้งที่ 13 เมื่อเดือนเมษายน 2552 ได้มีมติเห็นควรให้มีการประสานงานกันระหว่างคณะกรรมการ/คณะทำงานย่อยต่างๆ ภายใต้กรอบ AFMM โดยมอบหมาย WG-AFDM ทำหน้าที่พิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ในการประสานแผนการดำเนินงานของคณะทำงานย่อยภายใต้กรอบ AFMM ดังนั้น ในการประชุม WC-FSL/AFAS ครั้งนี้ จึงได้เชิญเลขานุการคณะทำงาน ASEAN Capital Markets Forum (ACMF) มานำเสนอ ACMF Implementation Plan ซึ่งเป็นแผนการพัฒนาคาดการณ์ภายใต้อาเซียนโดยมุ่งเน้นการนำไปสู่การรวมตัวทางตลาดทุนภายใต้อาเซียนภายในปี 2558 ทั้งนี้ เลขานุการ ACMF แจ้งว่า เรื่องที่เกี่ยวข้องกับกรอบ WC-FSL/AFAS ภายใต้ Implementation Plan ดังกล่าว ได้แก่ เรื่อง Cross Broader Liberalization of Services ในการพิจารณาเปิดเสรีด้านบริการสำหรับ Non-retails ซึ่ง WC-FSL/AFAS รับที่จะพิจารณาความเป็นไปได้ในการพัฒนาให้เป็นไปแนวทางเดียวกันต่อไป

6. การเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา อาเซียน-อินเดีย

ในการประชุม WC-FSL/AFAS ครั้งที่ 22 และ 23 ไทยได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่าง Financial Annex ที่จะประกอบเข้าในข้อบทความตกลงการค้าบริการ (Trade in Services) ระหว่างอาเซียน – อินเดีย และ Explanatory Note ของข้อบท Prudential Measures, Financial Stability, and Exchange Rate Stability ในร่าง Financial Annex ดังกล่าว แต่ยังไม่สามารถหาข้อยุติระหว่างไทยกับมาเลเซียในประเด็นของท่าทีร่วมของอาเซียนในเรื่อง Prudential Measures ได้

ในการประชุมครั้งนี้ ไทยแจ้งต่อที่ประชุมว่า ไทยและมาเลเซียสามารถหาข้อยุติในประเด็นดังกล่าวได้แล้ว ที่ประชุมจึงได้ให้ความเห็นชอบในร่าง Financial Annex และ Explanatory Note ที่ได้มีการแก้ไขในประเด็นท่าทีร่วมของอาเซียน (ASEAN's position) ในการอ้างถึงความตกลงพหุภาคีด้านการลงทุน (Multilateral Agreement on Investment: MAI) และ Report to the Interim committee on the Liberalization of Capital Movements under an Amendment of the Articles ของ IMF Executive Board ในปี 2540 โดยประธาน WC-FSL/AFAS จะทำหนังสือแจ้งความเห็นต่อประธานคณะทำงานอาเซียน – อินเดีย เพื่อพิจารณาใช้ประกอบเป็นท่าทีในการเจรจา

เปิดเสรีด้านการเงินกับอินเดียต่อไป

7. กำหนดการประชุมครั้งต่อไป

การประชุม WC-FSL/AFAS ครั้งต่อไป จะมีขึ้นในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2552
ณ ประเทศอินโดนีเซีย

ส่วนนโยบายเศรษฐกิจการเงินระหว่างประเทศ
สำนักนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง